

Bijna helft zorgprofessionals kent programma [Ont]Regel de Zorg

Anke de Veer en Kim de Groot

Bijna de helft (43%) van de verpleegkundigen, verzorgenden, begeleiders en praktijkondersteuners heeft gehoord van het programma [Ont]Regel de Zorg. Het programma, dat zich richt op verminderen van regeldruk, heeft vooral de professionals in de wijkverpleging bereikt. Negen van de tien zorgprofessionals wenst ondersteuning bij het verminderen van regeldruk, veelal in de vorm van scholing. Zij willen dat hun werkgever en beroepsvereniging hen informeren over goede voorbeelden uit andere organisaties, de veranderde regels en hulpmiddelen om regeldruk te verlagen. Daarnaast wenst bijna zes op de tien informatie over hoe zorgprofessionals hun rol kunnen nemen bij de aanpak van regeldruk. De resultaten zijn gebaseerd op een vragenlijst, ingevuld door 860 verpleegkundigen, verzorgenden, begeleiders en praktijkondersteuners werkzaam in een diversiteit aan zorgsectoren.

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) startte in 2018 het programma [Ont]Regel de Zorg 2018-2021. Doel van dit programma was het verminderen van de regeldruk door verschillende activiteiten, waaronder schrapsessies met zorgprofessionals en experimenten met regelarm werken (Ministerie van VWS, 2018). Uit de evaluatie van het programma blijkt dat aandacht voor het verminderen van regeldruk nodig blijft (van Driesten e.a., 2021), waarna het vervoliprogramma [Ont]Regel de Zorg 2022-2025 (zie box 1) is gestart.

Box 1. [Ont]Regel de Zorg 2022-2025

Doel van het programma is verlaging van de regeldruk, meer tijd voor zorg en meer werkplezier. Het programma bevat vier actielijnen:

1. **Beleid dat beter werkt in de praktijk.** VWS houdt bij nieuwe en bestaande wet- en regelgeving rekening met de werkbaarheid en uitvoerbaarheid in de praktijk en voorkomt dat nieuwe wet- en regelgeving tot onevenwichtige en onnodige regeldruk leidt.
2. **Landelijke maatregelen.** Op landelijk niveau gaat VWS met partijen aan de slag met thema's die een groot effect op de ervaren regeldruk hebben, zoals het uniformeren van hulpmiddelen-aanvragen en registraties voor bijvoorbeeld verantwoording.
3. **Lokale aanpak.** VWS wil dat zorgorganisaties zelf aan de slag kunnen met ontregelen en biedt daar hulpmiddelen voor aan.
4. **Laagdrempelig toegankelijk loket.** Iedereen die tegen regeldruk aanloopt kan bij dit loket terecht met signalen, knelpunten en vragen.

Bron: Infographic Programma [Ont]Regel de Zorg 2022-2025. <https://www.ordz.nl/documenten/publicaties/2022/06/09/infographic-ontregel-de-zorg>

De ambitie van het programma [Ont]Regel de Zorg 2022-2025 is het voorkomen van nieuwe regeldruk en het, waar mogelijk, versimpelen of schrappen van bestaande landelijke afspraken en

wet- en regelgeving (Helder, 2022). Daarnaast ondersteunt het Ministerie van VWS zorgorganisaties en zorgprofessionals om in hun eigen werk regeldruk te verminderen.

Deze factsheet geeft inzicht in de bekendheid van verpleegkundigen, verzorgenden, begeleiders en praktijkondersteuners met het programma [Ont]Regel de Zorg en hoe deze bekendheid kan verbeteren. Om na te gaan of sectorspecifieke acties nodig zijn is ook gekeken naar verschillen tussen zorgsectoren. De volgende zorgsectoren worden onderscheiden: ziekenhuizen, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, wijkverpleging, intramurale ouderenzorg, en huisartsenzorg. De resultaten zijn gebaseerd op een online vragenlijst ingevuld in september 2022 door 860 verpleegkundigen, verzorgenden, begeleiders, en praktijkondersteuners (POHs). De laatste pagina bevat achtergrondinformatie over deze zorgprofessionals en de analysemethode.

Box 2. Informatiebronnen voor zorgprofessionals

www.ordz.nl	Op deze website van het programma [Ont]Regel de Zorg kunnen zorgprofessionals tips en instrumenten vinden voor het terugdringen van de regeldruk. Er staan ook per zorgsector goede voorbeelden beschreven van succesvolle vermindering van de regeldruk. Ook kunnen via de website vragen gesteld worden aan het Ministerie van VWS.
LinkedIn	Het LinkedIn account van het [Ont]Regel de Zorg programma bevat nieuws over subsidieregelingen, bijeenkomsten, initiatieven, ervaringen et cetera.
Zorgvoorbeter.nl	Op deze website kunnen zorgprofessionals tips en instrumenten vinden om regeldruk terug te dringen in de langdurige zorg en de wijkverpleging.

Bijna de helft zorgprofessionals heeft gehoord van [Ont]Regel de Zorg

Informatie over het programma [Ont]Regel de Zorg wordt via meerdere kanalen verspreid, waaronder die vermeld in box 2. We vroegen de zorgprofessionals of ze bekend waren met deze informatiebronnen. Bijna de helft (43%) heeft gehoord van [Ont]Regel de Zorg en 57% niet (tabel 1). De website en het LinkedIn account zijn veelal onbekend. De groep die bekend is met [Ont]Regel de zorg is in de wijkverpleging het grootst (58%) en in de gehandicaptenzorg het kleinst (24%).

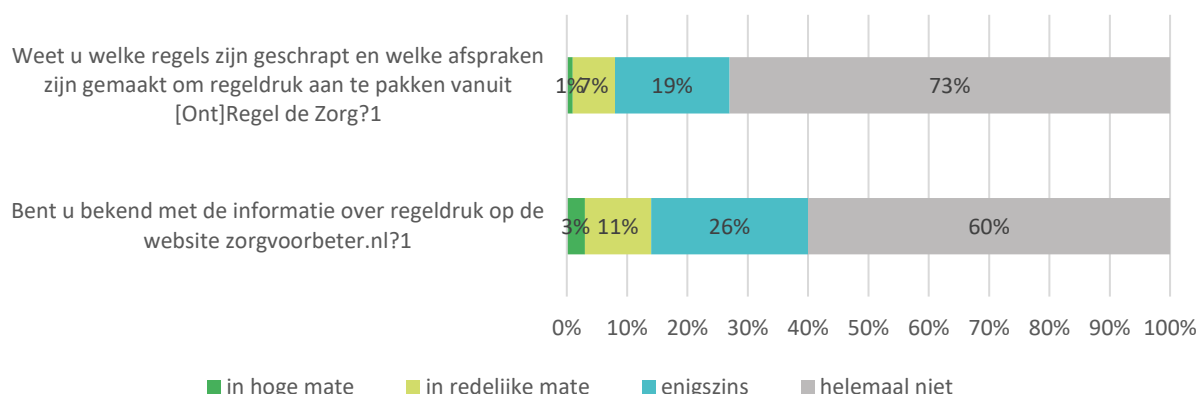
Tabel 1 Percentage zorgprofessionals dat bekend is met programma [Ont]Regel de Zorg (n=754-761, gewogen)

De professional ...	Gewogen totaal
heeft gehoord van [Ont]Regel de Zorg ¹	43%
heeft website [Ont]Regel de Zorg bezocht ¹	10%
weet van bestaan LinkedIn-account	7%

¹ Statistisch significant verschil tussen de zorgsectoren (chi-kwadraat, p<0,01)

De meerderheid van de zorgprofessionals is niet bekend met de geschrapte regels en afspraken op www.ordz.nl en de website [zorgvoorbeter](http://zorgvoorbeter.nl) (figuur 1). De bekendheid in de wijkverpleging is het hoogst: 48% van de zorgprofessionals in deze sector weet tenminste enigszins de geschrapte regels en gemaakte afspraken en 61% is tenminste enigszins bekend met de informatie over regeldruk op de website [zorgvoorbeter](http://zorgvoorbeter.nl). [Zorgvoorbeter](http://zorgvoorbeter.nl) is ook wat bekender in de intramurale ouderenzorg, waar 46% van de zorgprofessionals de website tenminste enigszins kent. Dat deze website beter bekend is in de wijkverpleging en intramurale ouderenzorg ligt voor de hand omdat de website gericht is op deze sectoren. Professionals in de gehandicaptenzorg, ook een doelgroep van [zorgvoorbeter](http://zorgvoorbeter.nl), zijn minder bekend met de website: 26% kent de website tenminste enigszins.

Figuur 1 De mate waarin zorgprofessionals bekend zijn met geschrapte regels of informatie over regeldruk (n=753, 734, gewogen)

¹ Statistisch significant verschil tussen zorgsectoren (p<0,01)

Helpt wenst scholing

Om zorgprofessionals te ondersteunen bij het verminderen van regeldruk is vooral scholing nodig, aldus de helft van de zorgprofessionals (tabel 2). Bijna één op de tien (9%) heeft géén behoefte aan ondersteuning, waaruit we voorzichtig kunnen concluderen dat de rest wel een of andere vorm van ondersteuning wenst vanuit het programma. Opvallend is dat bijna een kwart niet weet hoe ze het best ondersteund kan worden vanuit het programma [Ont]Regel de Zorg. Zorgprofessionals konden in een open veld aangeven welke informatie zij wilden. Thema's zijn veranderingen in regels, welke registratie wel/niet essentieel en wel/niet zinnig is, hoe je kunt ontregelen, hoe je werkdruk kunt verlagen, en het delen van succesverhalen. Regionale bijeenkomsten kunnen bijdragen aan samen ontregelen en delen van goede voorbeelden. Tien procent van de zorgprofessionals gaf aan iets anders te willen. De toelichtingen bij dit antwoord gaan er vooral over dat de oplossing van regeldruk niet van de zorgprofessionals moet komen, maar van (vooral) zorgverzekeraars en het Ministerie van VWS. Ook wordt aangegeven dat zorgprofessionals door hun grote werkdruk geen tijd hebben om mee te denken over hoe de regeldruk kan verminderen.

Tabel 2 Percentage zorgprofessionals dat vanuit het programma [Ont]Regel de Zorg ondersteuning wenst (meerdere antwoorden mogelijk, n=752, gewogen)

Hoe kan [Ont]Regel de Zorg u helpen bij verminderen van regeldruk in uw organisatie? ¹	Gewogen totaal
scholing (bijvoorbeeld e-learning) over hoe zelf de regeldruk te verminderen	49%
financiering voor initiatieven om regeldruk te verlagen	20%
organiseren webinar	16%
anders	10%
organiseren regionale bijeenkomsten	9%
geen behoefte aan ondersteuning vanuit het programma [Ont]Regel de Zorg	9%
organiseren podcast	8%
organiseren congres	3%
weet ik niet	24%

¹ Geen statistisch significante verschillen tussen zorgsectoren (p>0,01).

Werkgever en beroepsvereniging belangrijke informatieverstrekkers

Ook gaven de professionals aan via welke kanalen zij het beste geïnformeerd kunnen worden over wat er gebeurt op het gebied van regeldruk (tabel 3). De werkgever heeft daarbij de grootste voorkeur, alhoewel dit ook sectorafhankelijk is: het meest in de gehandicaptenzorg (78%) en het minst in de huisartsenzorg (54%). POHs willen het vaakst informatie van hun beroepsvereniging krijgen (71%). Zorgprofessionals in de gehandicaptenzorg willen het minst vaak informatie via een beroepsvereniging: 18% van de zorgprofessionals geeft dit informatiekanaal de voorkeur. Vakbladen worden het meest genoemd door de zorgprofessionals in ziekenhuizen (40%), wijkverpleging (45%) en intramurale ouderenzorg (46%).

Tabel 3 Percentage zorgprofessionals dat voorkeur geeft aan genoemde informatiekanalen (meerdere antwoorden mogelijk, n=752, gewogen)

Via welke kanalen kunnen ontwikkelingen rondom regeldruk het beste bij u onder de aandacht worden gebracht?	Gewogen totaal
werkgever ¹	71%
beroepsvereniging ¹	40%
vakbladen ¹	35%
collega's	33%
cursus, congres of scholing	32%
sociale media (twitter, facebook, LinkedIn etc)	29%
anders	4%
geen behoefte aan informatie	2%
weet ik niet	1%

¹ Statistisch significant verschil tussen zorgsectoren (p<0,01).

Brede behoefte aan informatie

Drie van de tien zorgprofessionals zou graag de informatie (ook) via sociale media ontvangen (tabel 3). Tabel 4 laat zien dat zorgprofessionals op sociale media en de website (www.ordz.nl) vooral informatie willen over goede voorbeelden uit andere organisaties, de veranderde regels, en hulpmiddelen om regeldruk te verlagen. Daarnaast wenst bijna zes op de tien meer informatie over hoe zorgprofessionals zelf een rol kunnen spelen bij de aanpak van regeldruk.

Tabel 4 Percentage zorgprofessionals dat behoefte heeft aan informatie via de website en sociale mediakanalen (n=758, gewogen)

Wat voor informatie zou u willen lezen op de website en sociale mediakanalen van [Ont]Regel de Zorg? ¹	gewogen totaal
goede voorbeelden uit andere zorgorganisaties	75%
regels die veranderd zijn	65%
hulpmiddelen om regeldruk te verlagen	65%
de rol die zorgprofessionals kunnen spelen	58%
financiering voor initiatieven om regeldruk te verlagen	25%
congressen, (regionale) bijeenkomsten	14%
anders	4%
geen behoefte aan informatie	3%
weet ik niet	3%

¹Geen statistisch significante verschillen tussen zorgsectoren (p>0,01)

Conclusie

Bijna de helft van de zorgprofessionals kent het programma [Ont]Regel de Zorg. Het programma is het meest bekend bij de zorgprofessionals in de wijkverpleging. Om de bekendheid van de acties vanuit het programma te verbeteren zijn werkgevers en beroepsverenigingen de beste communicatiekanalen, aldus de zorgprofessionals.

Communiceren over regels en regeldrukvermindering vereist een actieve en oprechte betrokkenheid van landelijke organisaties die laten zien dat ook zij graag de regeldruk willen verminderen en zorgprofessionals daarbij willen ondersteunen. Dit kan onder andere door scholingen aan te bieden en ruimte en tijd te creëren voor initiatieven van zorgprofessionals. Veel zorgprofessionals zijn bereid mee te denken en een actieve rol te nemen in het verminderen van de regeldruk, zo blijkt uit de andere factsheet over dit onderzoek (de Veer e.a., 2022). Tegelijkertijd vinden de ondervraagde zorgprofessionals dat de verantwoordelijkheid in eerste instantie ligt bij degenen die de regels bedenken, en dat zijn volgens de zorgprofessionals vooral landelijke organisaties.

Over het onderzoek

De factsheet is gebaseerd op een online vragenlijst verspreid in september 2022 via oproepen op sociale media en onder deelnemers van het landelijke Panel Verpleging & Verzorging. In het totaal vulden 860 zorgprofessionals de vragenlijst in; 43 via de open link en 817 via het Panel Verpleging & Verzorging (respons 31%). De respondenten zijn verpleegkundigen in ziekenhuizen, verpleegkundigen uit de GGZ, begeleiders en verpleegkundigen in de gehandicaptenzorg, verzorgenden en verpleegkundigen in de wijkverpleging en de intramurale ouderenzorg, en praktijkondersteuners huisartsenzorg (POHs). Sommige sectoren zijn oververtegenwoordigd in de responsgroep, terwijl andere sectoren ondervertegenwoordigd zijn. Daarom zijn de gemiddelden gewogen (tabel 5). Het gewogen gemiddelde is de beste benadering van het populatiegemiddelde. Verschillen tussen zorgsectoren zijn statistisch getoetst met Stata 16.1, waarbij een significantieniveau van $p < 0,01$ is gehanteerd. De vragenlijst is opvraagbaar bij de auteurs.

Tabel 5 Aantal ingevulde vragenlijsten door deelnemers van het Panel Verpleging & Verzorging en door de open link, uitgesplitst naar werkomgeving (aantallen, percentages)

Werkomgeving	Panel n	Open link n	Totaal n	Totaal %	Weefactor ¹
Ziekenhuis (ZKH)	132	12	144	16,7	0,90
Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)	83	1	84	9,8	0,45
Gehandicaptenzorg (GZ)	99	0	99	11,5	2,04
Wijkverpleging (WIJK)	241	4	245	28,5	0,63
Intramurale ouderenzorg (IO)	133	4	137	15,9	2,29
Huisartsenzorg (HA)	129	20	149	17,3	0,13
Onbekend	0	2	2	0,2	-
Totaal	817	43	860	100	

¹Bron populatiecijfers: Prognosemodel voor 2021. <https://prognosemodelzw.databank.nl/dashboard/dashboard-branches/totaal-zorg-en-welzijn--smal-/> (dd. 10 oktober 2022)

Tabel 6 Algemene kenmerken van de respondenten (n=860)

Algemene kenmerken	Percentage
Leeftijd	
35 jaar en jonger	10,0
36-45 jaar	13,7
46-55 jaar	27,3
56-65 jaar	46,4
Onbekend	2,6
Aard werk	
Directe cliëntenzorg	81,4
Directe cliëntenzorg + leidinggevenden taken	15,0
Leidinggevende	2,3
Onbekend	1,3
Beroep	
verzorgende	13,1
verpleegkundige	57,0
verpleegkundig specialist	5,2
begeleider	9,2
praktijkondersteuner huisartsenzorg (inclusief praktijkverpleegkundigen)	15,5

Nivel Panel Verpleging & Verzorging

Het landelijke Panel Verpleging & Verzorging bestaat uit enkele duizenden verpleegkundigen, verzorgenden, begeleiders en praktijkondersteuners, allen werkzaam in uiteenlopende sectoren (wijkverpleging, ziekenhuizen, GGZ, gehandicaptenzorg, intramurale ouderenzorg of huisartsenzorg). Zij werken allen in de directe zorg aan cliënten en zijn bereid regelmatig vragen te beantwoorden over hun werk. Het Nivel Panel Verpleging & Verzorging ontvangt subsidie van het Ministerie van VWS.

Meedoen aan het Panel?

Wil je als verpleegkundige, verzorgende, begeleider of POH ook je ervaringen delen? Kijk dan op www.nivel.nl/panelenv voor meer informatie.

Meer weten over het Nivel

Het Nivel levert de kennis om de gezondheidszorg in Nederland beter te maken. Dat doen we met hoogwaardig, betrouwbaar en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar thema's met een groot maatschappelijk belang. 'Kennis voor betere zorg' is onze missie. Alle onderzoeken publiceert het Nivel openbaar. U vindt deze publicatie en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties.

Titelgegevens van deze publicatie

De gegevens uit deze publicatie mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt: Veer, A.J.E. de, Groot, K. de. Bijna helft zorgprofessionals kent programma [Ont]Regel de Zorg. Utrecht: Nivel, 2022.

Literatuur

Driesten, G. van, Bakker, T., Wessels, K., Kraaijeveld, K. Evaluatie programma [Ont]Regel de Zorg. Betrokken partijen over de ontregelaanpak in de periode 2018-2021. De Argumentenfabriek, 2021.

Ministerie van VWS. (Ont)Regel de Zorg. Actieplan. Den Haag: Ministerie van VWS, 2018.

Helder, C. Programma [Ont]Regel de Zorg 2022 – 2025. Brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer dd 8 juni 2022. Den Haag: Ministerie van VWS, 2022. Kamerbrief kenmerk: 3379286-1030585-PZO

Veer, A.J.E. de, Groot K. de. Zorgprofessionals willen aanpak van regeldruk op alle niveaus. Utrecht: Nivel, 2022.